

SIKKERHETSDATABLAD

STANDARD MED 13% HNO3

Internkode: HOL001

Revisjonsdato: 09.05.2011

1. IDENTIFIKASJON AV KJEMIKALIET OG ANSVARLIG FIRMA

1.1 Produktidentifikator

Kjemikaliets navn	STANDARD MED 13% HNO3
Kjemisk navn	13% HNO3 (1:5) + 6,6% HCL (1:5)
Produkt type	L05300 Andre laboratoriekjemikalier (Standard oppløsning)
Artikkel-nr	CM-118

1.2 Relevante identifiserte anvendelser for stoffet eller blandingen, samt anvendelser som frarådes

Anvendelse Metall- og plasmastandarder

1.3 Nærmere opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Produsent, importør	Holger Teknologi AS Postboks 122, Holmlia 1202 Oslo Norge Telefon: +47 23 16 94 60 Fax: +47 22 61 10 30 www.holger.no
E-post	oe.thorsen@holger.no
Utarbeidet av	Grepa-HMS
Ansvarlig	Holger Teknologi AS
1.4 Nødtelefon	Giftinformasjonen: +47 22 59 13 00.

2. VIKTIGSTE FAREMOMENTER

2.1 Klassifisering av stoffet eller blandingen

Klassifisering i henhold til 67/548/EEC og 1999/45/EC Etsende

2.2 Merkningselementer

Faresymboler

ETSSENDE

R-setninger R-34 Etsende.

S-setninger S-1/2 Oppbevares innelåst og utilgjengelig for barn.
S-23 Unngå innånding av damp/sprøytetåke
S-26 Får man stoffet i øynene; skyll straks grundig med store mengder vann og kontakt lege.
S-36 Bruk egnede verneklær.
S-45 Ved uhell eller illebefinnende er omgående legebehandling nødvendig; vis etiketten om mulig.

2.3 Andre farer

3. STOFFBLANDINGERS SAMMENSETNING OG STOFFENES KLASIFISERING

SIKKERHETS DATABLAD

STANDARD MED 13% HNO₃

Fortsettelse fra forrige side

Internkode: HOL001

Revisjonsdato: 09.05.2011

3.2 Blandinger

Ingrediens	Identifisering	Klassifisering etter forordning		Vekt-%
		67/548/EEC, 1999/45/EC	1272/2008 (CLP)	
salpetersyre....%	EC NR: 231-714-2 CAS NR: 7697-37-2 INDEX NR: 007-004-00-1	C,O R8-35	Ox. Lig 3 Skin Corr. 1A H272 H314	10-30%
Saltsyre	EC NR: 231-595-7 CAS NR: 7647-01-0 INDEX NR: 017-002-01-X	C R34-37	Skin Corr. 1B STOT SE 3 H314 H335	5-10%

Tegnforklaring

R-setningenes fullstendige ordlyd finnes i seksjon 16. Tx=Meget Giftig, T=Giftig, C=Etsende, Xn=Helseskadelig, Xi=Irriterende, IK=Ikke klassifiseringspliktig, E=Ekspllosiv, O=Oksyderende, Fx=Ekstremt brannfarlig, F=Meget brannfarlig, N=Miljøskadelig.
Forklaring til relevante fare- og risikosekninger finnes i seksjon 16.

4. FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding	Flytt pasienten til frisk luft. Kontakt lege ved ubehag.
Hudkontakt	Fjern tilsøtte klær, vask med såpe og mye vann. Kontakt lege øyeblikkelig.
Øyekontakt	Skyll straks med mye vann i min. 15 minutter, hold øyelokk utbrettet, ta av eventuelle kontaktlinser. Kontakt lege/øyelege øyeblikkelig. Fortsett skyllingen under transport til lege/sykehus. (Dersom Diphoterine finnes på stedet, så bruk dette istedenfor vann.)
Svelging	Skyll munnen med vann. Drikk rikelig med vann. Brekninger må IKKE fremkalles. Kontakt lege straks.
Medisinsk informasjon	Etseskader behandles som brannså.
Helsekontroll	Ved legebesøk, ta med sikkerhetsdatabladet.
4.2 Viktigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede	Etsende virkning på hud og slimhinner.
4.3 Angivelse av om øyeblikkelig legehjelp og særlig behandling er nødvendig	Umiddelbar medisinsk behandling er nødvendig da ikke behandlede etseskader vil føre til vanskelig sårheling.

5. TILTAK VED BRANNSLUKKING

5.1 Slukningsmidler

Passende slukningsmidler	Brann i omgivelsene slukkes med egnet slukkemiddel.
Uegnete slukningsmidler	Ingen tilgjengelige data.
5.2 Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen	Termisk dekomponering kan føre til frigjøring av irriterende gasser og damper. Ved kontakt med visse metaller (f.eks. sink, aluminium,) dannes hydrogengass som kan gi eksplosiv blanding sammen med luft.
5.3 Råd til brannbekjempningspersonale	Verneutstyret avhenger av forholdene på brannstedet.
Annen informasjon	Beholdere i nærheten av brann flyttes umiddelbart eller avkjøles med vann for å unngå dekomponering og/eller dannelse av stoffer som kan være helsefarlige.

6. TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1 Personlige sikkerhetsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprosedyrer

Hold mennesker og dyr unna det forurensede området. Bruk beskrevet verneutstyr. Ingen spising, drikking eller røyking under arbeidets gang. Unngå kontakt med hud, øyne og klær.

6.2 Miljøbeskyttelsestiltak

Begrens lekkasjen ved hjelp av jord eller sand. Beskytt miljømessig sårbare områder og vannforsyninger. Defekt emballasje skal fjernes og lekkasje stoppes dersom dette kan gjøres uten risiko. Konsentrert produkt må ikke komme i vannløp, kloakk e.l. Ved større utslipp til vann, kontakt vannverket eller Klima og forurensningsdirektoratet.

6.3 Metoder og utstyr til inndemning og opprensning

Spill fjernes øyeblikkelig. Mindre mengder kan nøytriseres (pH 7) med natriumkarbonat (Soda) og spyles vekk med store mengder vann. Større mengder leveres til godkjent behandlingsanlegg som problemavfall.

SIKKERHETS DATABLAD

STANDARD MED 13% HNO₃

Fortsettelse fra forrige side

Internkode: HOL001

Revisjonsdato: 09.05.2011

6.4 Henvisning til andre avsnitt

Se avsnitt 7 for informasjon om sikker håndtering.
Se avsnitt 8 for informasjon om personlig verneutstyr.
Se avsnitt 13 for informasjon om fjerning av avfall.

7. HÅNTERING OG OPPBEVARING

7.1 Forholdsregler for sikker håndtering

Håndteres i samsvar med god hygiene og sikkerhetspraksis. Arbeidsplass og arbeidsmetoder utformes slik at direkte kontakt med produktet forhindres. Emballasje som er åpnet må nøye lukkes og oppbevares stående for å unngå lekkasje. Følg bruksanvisningen. Bruk passende verneutstyr. Kjemikalier håndteres forsiktig.

7.2 Forhold for sikker oppbevaring, herunder eventuell uforenlighet

Bør oppbevares i originalemballasje. Emballasjen skal holdes tett lukket. Emballasjen skal være korrekt merket.

Spesielle egenskaper og farer

Salpetersyre må ikke komme i kontakt med eddiksyre og/ eller aceton- risiko for eksplosjon.

7.3 Særlige anvendelser

Annen informasjon

Holdes utenfor barns rekkevidde. Nøddusj og øyevaskestasjon skal være lett tilgjengelig.

8. EKSPONERINGSKONTROLL OG PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1 Kontrollparametre

Ingrediens	Einecs nr	CAS nr	8 timer		Korttid		Type	Anm.	År
			mg/m ³	ppm	mg/m ³	ppm			
salpetersyre....%	231-714-2	7697-37-2	5	2			Adm.norm		2011
Saltsyre	231-595-7	7647-01-0	7	5			Adm.norm	T	2011

Administrativ norm anmerkning

T = Takverdi

Adm.norm = Norske administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfæren (Arbeidstilsynets best.nr. 361).

8.2 Eksponeringskontroll

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen

Sunn fornuft og sikkerhetsregler skal alltid brukes ved allmenn omgang med kjemikalier. Sørg for bruk av anbefalt verneutstyr og vernetøy. Sørg for at emballasjen er riktig merket for å forebygge uforutsett inntak eller feilaktig bruk. Sørg for tilstrekkelig utsug eller ventilasjon på arbeidsplassen. Mulighet for øyenspyling skal finnes på arbeidsplassen.

Åndedrettsvern

Maske bør brukes: B2 filter, sur/uorganisk damp. Bruk åndedrettsvern ved utilstrekkelig ventilasjon (EN 141, EN143).

Øyevern

Tettsluttende vernebriller eller ansiktsmaske (EN166, EN169.).

Håndvern

Anbefalt hanskemateriell: Butylgummi, Viton, Nitrilgummi og Neopren. Bruk bare beskyttelseshansker med CE-merking og i henhold til EN420 og EN374
For riktig valg av hanskemateriale med hensyn på holdbarhet mot kjemikalier, samt gjennomtrengningstid, søk råd hos kjemisk hanskeleverandør. Hansker bør skiftes regelmessig, spesielt ved langvarig kontakt med produktet.

Annet hudvern enn håndvern

Syrebestandige verneklær og vernesko. Vask godt med vann umiddelbart etter hudkontakt.

Annen informasjon

Det er god industriell hygienepraksis å unngå hudkontakt mest mulig. Beskyttelseskrem kan hjelpe til å beskytte utsatte hudområder, men kan ikke erstatte hansker. Etter vask av huden påføres fet hudkrem for å erstatte tapt hudfett. Klær, gjennomtrukket av stoffet, må skiftes straks. Vask hendene og andre eksponerte områder med mild såpe og vann før spising, drikking, røyking og ved avsluttet arbeid. Unngå bruk av ringer, klokker e. l. som er egnet til å holde på produktet og derved forårsake hudreaksjoner. Verneutstyr skal være CE-merket

9. FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1 Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Form	Flytende
Farge	Gul
Lukt	Stikkende
pH løsning	<1
Tetthet	1,1304 g/cm ³

SIKKERHETS DATABLAD

STANDARD MED 13% HNO₃

Fortsettelse fra forrige side

Internkode: HOL001

Revisjonsdato: 09.05.2011

Løselighet i vann	Ubegrenset.
9.2 Andre opplysninger	Emballasje: 500 ml flaske av High Density Polyetylen (HDPE)

10. STABILITET OG REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet	Salpetersyre reagerer med en rekke metaller under utvikling av hydrogengass.
10.2 Kjemisk stabilitet	Stabil under anbefalte oppbevarings- og håndteringsforhold.
10.3 Risiko for farlige reaksjoner	Ammoniakk, anilin og andre aromatiske aminer, alkohol, nitrobenzen og toluen kan føre til brann eller eksplosjon
10.4 Forhold som skal unngås	Eksponering for sterke oksidanter eller alkalier.
10.5 Materialer som skal unngås	Metallpulver, karbider og hydrogensulfid, eddiksyre eller aceton
10.6 Farlige nedbrytningsprodukter	Nitrose gasser

11. OPPLYSNINGER OM HELSEFARE

11.1 Opplysninger om toksikologiske virkninger	
Innånding	Damp og sprøytetåke virker irriterende på slimhinnene i svelg og luftveier.
Hudkontakt	Etsende virkning på hud og slimhinner.
Øyekontakt	Etsende virkning. Fare for varige skader på hornhinnen, synssvekkelse og blindhet.
Svelging	Brennende ubehag i munn og svelg og magesmerter. Etsende virkning på slimhinner i munn, svelg og magesekk, forårsaker sterke smerter.
Akutte og kroniske skadevirkninger	Langvarig eksponering kan forårsake skader på hud, øyner, åndedrettsystemet og tennene.
Annen informasjon	

12. ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

Toksisitet og bioakkumulering:

Ingrediens	Einecs nr	CAS nr	LC50	EC50	IC50	Log Pow	BCF	BOD5/COD
salpetersyre....%	231-714-2	7697-37-2	72 mg/l Moskitofisk	> 107 mg/l Daphnia				
Saltsyre	231-595-7	7647-01-0	232 mg/l Topminnow	>56 mg/l Daphnia				

12.1 Toksisitet	Ingen resultater fra økologiske tester av produktet er tilgjengelige. Likevel bør det tas alle forholdsregler for å unngå ukontrollerte utslipp til miljøet. Utslipp av syrer forårsaker surt vann med fare for fiskedød.
12.2 Persistens og nedbrytelighet	Kriteriene for Biologisk nedbrytbarhet er ikke overførbare på uorganiske forbindelser.
12.3 Bioakkumuleringspotensiale	
12.4 Mobilitet i jord	Produktet er flytende og blander seg med vann.. Absorberes lett i jordsmonnet.
12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering	
12.6 Andre skadevirkninger	Kan forurense drikkevannskilder/reservoarer, avløpsvann og jordsmonn.

13. FJERNING AV KJEMIKALIEAVFALL

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Avfallsgrupper	EAL- kode: 06 01 99 Avfall som ikke er spesifisert andre steder. Angivelse av EAL-koder er kun veiledende. Sjekk alltid avfallskoden med henblikk på den aktuelle tilstand produktet befinner seg i. De endelige avfallsgrupper og koder må bestemmes av sluttbruker basert på den faktiske bruken av produktet.
----------------	---

14. OPPLYSNINGER OM TRANSPORT

14.1 UN-nummer	3264
14.2 UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)	
Varenavn	Etsende væske, sur, uorganisk N.O.S.

Databladet er utarbeidet med Sensor-chemdoc 8.1c lisensert til Grepa produkter miljø og data

SIKKERHETSATABLAD

STANDARD MED 13% HNO₃

Fortsettelse fra forrige side

Internkode: HOL001

Revisjonsdato: 09.05.2011

14.3 Transportfareklasse(r)	
Fareseddel	8
ADR/RID klasse	8
ADR/RID klasse kode	C1
ADR/RID farenummer	80
ADR/RID begrensede mengder	5L / E1
14.4 Emballasjegruppe	
14.5 Miljøfarer	
14.6 Særskilte forsiktighetsregler	

15. OPPLYSNINGER OM LOVER OG FORSKRIFTER

15.1 Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhet, helse og miljø

Administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfæren. ADR/RID 2011. Direktiv 1999/45/EF. Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH), Forordning(EF) nr 1907/2006. Europa-parlamentets og rådets forordning (EF) Nr. 1272/2008. FOR 2004-06-01 nr 930: Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften). Norsk Stoffliste .

15.2 Kjemikaliesikkerhetsvurdering

16. ANDRE OPPLYSNINGER AV BETYDNING FOR HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Relevante fare- og risikosestninger angitt i seksjon 3

H272 Kan forsterke brann; oksiderende.
H314 Gir alvorlige etseskader på hud og øyne.
H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene.
R-8 Brannfarlig ved kontakt med brennbare stoffer.
R-34 Etsende.
R-35 Sterkt etsende.
R-37 Irriterer luftveiene.

Y1-gruppe

.

Henvisninger til viktig litteratur og datakilder

Opplysninger fra produsent og råvareleverandører.

Utskriftsdato

12.05.2011

Annen informasjon

Sikkerhetsdatabladet er laget etter vår nåværende kunnskap, norsk regelverk og produsentens opplysninger. Forhold som dukker opp som skyldes manglende opplysninger til oss er utenfor vår kontroll og må svares for av produsenten. Da brukerens arbeidsforhold ligger utenfor vår kontroll, vil det være brukerens ansvar at de nødvendige forholdsregler blir tatt. Det anbefales å lese teknisk datablad før bruk. Det er den enkelte mottakers plikt å sørge for at informasjon gitt i dette sikkerhetsdatabladet blir lest og forstått av alle som bruker, behandler, avhender eller på noen måte kommer i kontakt med produktet. Opplysningene gjelder kun for det materialet som er angitt her, og gjelder ikke i forbindelse med bruk av noe annet materiale eller i noen form for bearbeidelse. Opplysningene i dette databladet baseres på våre nåværende kunnskap og er ment å beskrive produktet fra et sikkerhetsaspekt. databladet er ikke å betrakte som en kjemisk spesifisering. Det er derfor kundens ansvar å kontrollere at produktet er egnet til kundens spesifikke bruk. Vi tar ikke ansvar for eventuell skade forvoldt ved bruk av denne informasjon. I hvert enkelt tilfelle gjelder våre generelle salgsbetingelser. Opplysningene skal ikke anses som en garanti eller kvalitetsspesifisering. Databladet utarbeidet av:
Grepa-HMS
Svartedalsveien 49
5305 Florvåg
Norge
Tlf: 56 14 19 29
E-mail: post@grepa-hms.no.

--- SIKKERHETSATABLAD i henhold til EU direktiv 67/548/EEC, 1999/45/EC og 453/2010 of 20 May 2010 ---